

Retningslinjer for behandling av fusk eller forsøk på fusk ved VID vitenskapelige høgskole

Fastsatt av prorektor for utdanning 20.11.24

Retningslinjene bygger på lov 8. mars 2024 nr.9 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven), forskrift 4. juni 2024 om grader, opptak, studier og eksamen ved VID vitenskapelige høgskole.

1. Generelle bestemmelser

VID vitenskapelige høgskole ser svært alvorlig på fusk. Fusk eller forsøk på fusk er usolidarisk overfor medstudentene og et tillitsbrudd overfor høgskolen. Fusk bidrar til å gi et uriktig inntrykk av studentens kunnskap og kompetanse. VID utdanner til yrker og profesjoner der det kreves redelighet og pålitelighet i den yrkesmessige utøvelsen. Det forventes at dette også gjenspeiles i forholdet mellom høgskolen og studentene og studentene imellom.

Før eksamen eller vurderingen skal studentene ha tilgang til informasjon om hvilke hjelpemidler som er tillatt brukt. Studentene skal også ha tilgang til informasjon om regler for sitering og bruk av kilder på VIDs nettsider.

I eksamens- og vurderingssituasjoner stilles det høye aktsomhetskrav til studentene, og den enkelte student har plikt til å sette seg inn i den informasjonen som gis i tilknytning til den enkelte vurdering. At studenten ikke kjenner til bestemmelsene, fritar ikke for ansvar.

Virkeområdet for retningslinjene er alle emner på bachelor- og masternivå, videreutdanninger og ph.d.-utdanninger ved VID vitenskapelige høgskole. Retningslinjene gjelder for obligatoriske arbeidskrav og eksamener. Retningslinjene gjelder for studenter, ph.d.-studenter og privatister.

2. Hva er fusk?

Følgende kan være fusk eller forsøk på fusk hvis det er egnet til å gi en urettmessig fordel:

- å handle i strid med gjeldende regler for den spesifikke eksamen
- å bruke eller ha ulovlige hjelpemidler tilgjengelig under eksamen
- å presentere andres arbeid som sitt eget uten tilstrekkelig kildehenvisning eller markering av sitat
- å levere besvarelse som er utarbeidet av andre enn studenten(e) selv
- gjenbruk av eget tidligere innlevert arbeid som har gitt uttelling i form av oppnådde studiepoeng eller rett til å gå opp til eksamen, uten å ha opplyst om dette
- fabrikkering eller forfalskning av data
- besvarelse hvor innhold er generert av skriverobot / kunstig intelligens, og presentert som studentens eget arbeid
- besvarelse som er basert på falske eller uriktige data, eller observasjoner eller fakta som er oppdiktet og framstilt som sanne
- å levere arbeid av praktisk eller kunstnerisk art som er laget av andre enn studenten(e) selv
- ureglementert samarbeid mellom studenter eller grupper
- urettmessig å ha skaffet seg adgang til eksamensoppgaven før eksamen starter

2.1 Spesielt om samarbeid ved vurdering uten tilsyn som arbeidskrav, hjemmeeksamener, mapper, oppgaver, bacheloroppgaver og masteroppgaver

Noen eksamens- og vurderingsformer både tillater og forutsetter samarbeid mellom studentene, mens andre forutsetter at et individuelt resultat framlegges. I forbindelse med vurderingsformer uten tilsyn skal det framgå helt klart av den informasjonen som gis i forbindelse med den enkelte

vurdering, om besvarelsen skal være felles for flere personer/en gruppe eller om den skal være individuell.

Ved individuelle vurderinger er visse former for samarbeid mellom studentene tillatt. Slikt samarbeid kan eksempelvis dreie seg om diskusjon av problemstillinger, tolkning av oppgavetekst, utveksling av ideer til litteratur eller andre kilder. Eventuelle diskusjoner underveis i arbeidet kan også være aktuelt, men selve oppgaven/besvarelsen/arbeidet skal utformes av den enkelte kandidat alene.

Dersom to eller flere besvarelser i det alt vesentlige er svært like eller identiske når det gjelder blant annet innhold og oppbygning, språk, faglige synspunkter, misforståelser eller kildehenvisninger, vil dette kunne være et uttrykk for et ikke tillatt samarbeid som kan bli betraktet som fusk eller forsøk på fusk.

Det er derfor viktig at studentene setter seg grundig inn i hvor grensene går for tillatt samarbeid ved den enkelte vurdering.

2.2 Mistanke om fusk ved eksamen under tilsyn

Ved mistanke om ulovlig hjelpemidler under eksamen er det ikke avgjørende om studenten har benyttet seg av hjelpemiddelet eller ikke.

Hvis det oppstår mistanke om fusk ved skriftlig eksamen under tilsyn, skal studenten få beskjed om mistanken. Studenten kan selv velge om hen vil fullføre eller avbryte eksamen.

3. Saksgang

3.1 Sensurering

Når det oppstår mistanke om fusk, skal besvarelsen sensureres på vanlig måte og det skal settes en karakter. Ved mistanke om fusk melder sensorene fra om dette til eksamensansvarlig i Studieseksjonen med en kort redegjørelse av funn.

Det kan være gråsoner-tilfeller, hvor det kan være nødvendig å skille mellom hva som skal betraktes som fusk eller forsøk på fusk og hva som er en faglig svak, umoden eller uselvstendig besvarelse. Følgende avgrensing kan være til hjelp i slike tilfeller:

- Avskrift i mindre omfang eller lett omskriving av alminnelig kjente lærebøker uten kildehenvisning, betraktes ikke uten videre som fusk eller forsøk på fusk, men ansees som en faglig umoden og uselvstendig besvarelse.
- Avskrift eller lett omskriving av mer ukjente publikasjoner eller egne eller andres oppgaver uten kildehenvisning, betraktes som fusk eller forsøk på fusk.

En slik avgrensing må imidlertid gjøres avhengig av hvilket nivå studenten befinner seg på, og vil være mest aktuell overfor studenter på lavere nivå i utdanningen. Til en viss grad kan det ved vurderingen også legges vekt på hvilket omfang og hvilken form eksamen har, eksempelvis hvorvidt det dreier seg om et arbeidskrav i motsetning til en større eksamen.

Når det er reist mistanke om fusk eller forsøk på fusk, skal karakteren holdes tilbake og ikke kunngjøres før saken er avgjort.

Dersom nemnd for studentsaker vedtar annullering av eksamen, oppheves sensuren. Kommer nemnda til at eksamen ikke skal annulleres, skal studenten få opplyst karakteren. Dersom nemnda kommer til at det ikke foreligger fusk og besvarelsen blir vurdert til ikke bestått, har studenten rett til ny eksamen, innlevere nytt arbeidskrav eller å gå opp til utsatt eksamen, jf. forskrift om grader, opptak, studier og eksamen ved VID vitenskapelige høyskole § 6-8 (2)

3.2 Dokumentasjon

En fuskesak kan få alvorlige konsekvenser for den det gjelder, og det må derfor som alminnelig prinsipp kreves solide bevis for at fusk eller forsøk på fusk har foregått. Når mistanke om fusk oppstår, er det viktig straks å:

- klarlegge situasjonen
- sikre seg eventuelle bevis

Behandling av fuskesaker skal prioriteres og behandles uten ugrunnet opphold.

Dokumentasjonen må være så fylldig og nøyaktig som mulig og omfatte alle aktuelle saksdokumenter. Hva som er aktuelt, vil variere med eksamensform og fuskemåte. Det kan omfatte:

- oppgavesett, eksamensbesvarelse, fasit, sensornotater og lignende dokumenter som er benyttet ved det antatte tilfellet av fusk
- rapport fra plagiatskontroll
- emnebeskrivelse eller studieplan
- rapport fra faglærer/studieleder/ansvarlig ved fakultetet
- rapport fra eksamensvakt/eksamensansvarlig ved eksamen under tilsyn
- rapport fra sensor ved eksamen uten tilsyn
- e-post kommunikasjon eller annen skriftlig kommunikasjon med studenten
- referat fra møter og samtaler med studenten

3.3 Studentens rettigheter

Studenten skal så snart som mulig bli informert om at en sak om fusk eller forsøk på fusk er under forberedelse og få anledning til å uttale seg. Fakultetet skal innkalle studenten til et møte og gjøre vedkommende kjent med mistanken og bakgrunnen for denne. Studenten skal få anledning til å gi sin versjon av saken. Studenten skal gis en skriftlig orientering om videre saksgang og rettigheter. Det skal føres referat fra møtet.

Studenten har rett til å la seg bistå av advokat eller annen talsperson på alle trinn av saksbehandlingen, jf. forvaltningsloven § 12, første ledd. Når studenten har valgt en fullmektig og det er kjent hvem denne er, skal all videre kontakt skje gjennom fullmektigen.

Studenten eller fullmektigen har rett til innsyn i saken etter forvaltningsloven § 18. Innsynsretten gjelder normalt bare innsyn i det faktiske grunnlaget, eksempelvis egne prøver, beskrivelse av hendelsesforløp og rapporter fra sensor/eksamensinspektør.

Fra sak om utestengning er reist, har studenten rett til å få utgiftene dekket av institusjonen, jf. lov om universiteter og høyskoler § 12-9, andre ledd. Studenten har rett til å få dekket kostnader til advokatbistand etter offentlig sats og for øvrig på de vilkår som følger av salærforskriften.

3.4 Taushetsplikt

Den enkelte saksbehandler har taushetsplikt om at det foreligger mistanke om fusk eller forsøk på fusk, jf. forvaltningsloven § 13. Dette gjelder også sensorer, faglærere og andre ansatte i kontakt med slike saker. Dokumenter i saker der det er mistanke om fusk eller forsøk på fusk er unntatt fra offentlighet etter offentlighetsloven § 13 og forvaltningsloven § 13.

3.5 Saksforberedelse til nemnd for studentsaker

Dersom saken skal fremmes som en fuskesak, utredes saken ved fakultetet, og studieleder ved fakultet oversender saksframlegg med alle dokumenter i saken til sekretær i nemnd for studentsaker med kopi til studenten. Det skal framgå hvilke personer som har vært involvert, da disse siden vil kunne bli benyttet som vitner.

Fakultetet vurderer om det objektivt sett foreligger fusk eller forsøk på fusk, og om tilfellet anses som grovt uaktsomt eller forsettlig. Fakultetet foreslår også fastsettelse av reaksjon.

Studieseksjonen vil bistå fakultetene i deres forberedelse og utredning av saken slik at saken er komplett ved oversendelse til nemnd for studentsaker.

4. Behandling i høgskolens nemnd for studentsaker

Nemnd for studentsaker fatter vedtak som førsteinstans i saker om mistanke om fusk eller forsøk på fusk jf. lov om universiteter og høyskoler § 14-1, andre ledd.

Behandlingen av saker vedrørende mistanke om fusk eller forsøk på fusk skal som hovedregel være basert på skriftlig framleggelse av alt relevant materiale i saken. Sekretæren i nemnd for studentsaker påser at alle saksdokumenter er tilgjengelig for nemnda for vurdering og vedtak.

Sekretær i nemnd for studentsaker underretter studenten eller fullmektig om tidspunkt for nemndas behandling av saken. Nemnda avgjør i hvert enkelt tilfelle om studenten eller fullmektig skal innkalles til møte. Det er ikke pliktig å stille i møtet.

Finner nemnda at en student forsettlig eller grovt uaktsomt har fusket eller forsøkt å fuske, gir universitets- og høyskoleloven § 12-4, andre og tredje ledd disse sanksjonsmulighetene:

- annullering av eksamen eller prøve eller godkjenning av kurs
- utestengning fra høgskolen og tap av retten til å gå opp til eksamen ved denne og de øvrige institusjonene under lov om universiteter og høyskoler i inntil ett år. I særlig grove tilfeller inntil to år.

Finner nemnda at en student forsettlig eller grovt uaktsomt har fusket eller forsøkt å fuske ved gjenbruk av eget tidligere innlevert arbeid som har gitt uttelling, uten å ha opplyst om dette benytter VID vitenskapelige høgskole som hovedregel denne sanksjonsmuligheten:

- Annullering av eksamen eller prøve eller godkjenning av kurs

Finner nemnda at en student forsettlig har medvirket til fusk eller forsøk på fusk, gir universitets- og høyskoleloven § 12-4, fjerde ledd denne sanksjonsmuligheten:

- Utestengning fra høgskolen og tap av retten til å gå opp til eksamen ved denne og de øvrige institusjonene under lov om universiteter og høyskoler i inntil ett år.

Sekretær i nemnd for studentsaker underretter studenten eller fullmektigen om nemndas vedtak, herunder begrunnelsen for dette og de konsekvenser vedtaket får for studenten. Studenten opplyses om klagerett, frist for denne, klageorgan og retten til å be om oppsettende virkning, jf. forvaltningsloven kap. V.

Vedtaket om utestengning gjelder fra det tidspunkt nemnd for studentsaker avgjør. Vedtaket kan iverksettes straks også i tilfeller der studenten påklager vedtaket. Sekretæren i nemnd for studentsaker underretter fakultetet og Studieseksjonen om vedtaket i nemnda og om hvilken oppfølging som i det enkelte tilfelle kreves av fakultetet.

Ved vedtak om annullering skal Studieseksjonen foreta de nødvendige registreringer i vurderingsprotokollen. Ved vedtak om utestengning skal Studieseksjonen registrere utestengningen i register for informasjonsutveksling om reaksjoner overfor søkere og studenter (RUST) i Felles studentsystem (FS) etter lov om universiteter og høyskoler § 12-11, og fakultetet

skal påse at studenten ikke deltar på undervisning i utestengningsperioden, dette med unntak av offentlige forelesninger som er åpne for alle.

5. Klage til Felles klagenemnd

Vedtak i institusjonens nemnd for studentsaker om annullering og utestengning, kan påklages etter lov om universiteter og høyskoler § 14-2. Kunnskapsdepartementet har opprettet Felles klagenemnd for slike saker.

Klage på vedtak fattet av nemnd for studentsaker sendes først til ny behandling i nemnda. Hvis nemnd for studentsaker opprettholder vedtaket, oversender nemndas sekretær klagen til Felles klagenemnd som fatter endelig vedtak i saken.

Dersom Felles klagenemnd stadfester vedtak fra høgskolens nemnd for studentsaker, kan studenten bringe vedtak om utestengning inn for tingretten, jr. lov om universiteter og høyskoler § 12-10. Slikt søksmål mot høgskolen må reises innen tre måneder etter at endelig vedtak foreligger. Høgskolen dekker alle omkostninger ved søksmålet.